

436/2003 Sb.

ZÁKON

ze dne 3. prosince 2003,

kterým se mění zákon č. 555/1992 Sb., o Vězeňské službě a justiční stráží České republiky, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony

Změna: 127/2005 Sb.

Změna: 413/2005 Sb.

Změna: 274/2008 Sb.

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

Změna zákona o Vězeňské službě a justiční stráží České republiky

Čl.I

Zákon č. 555/1992 Sb., o Vězeňské službě a justiční stráží České republiky, ve znění zákona č. 293/1993 Sb., zákona č. 169/1999 Sb., zákona č. 30/2000 Sb., zákona č. 460/2000 Sb., zákona č. 309/2002 Sb. a zákona č. 362/2003 Sb., se mění takto:

1. V § 1 odstavec 2 zní:

"(2) Vězeňská služba je ozbrojeným bezpečnostním sborem. Řídí ji generální ředitel Vězeňské služby (dále jen "generální ředitel"), kterého jmenuje a odvolává ministr spravedlnosti (dále jen "ministr"). Generální ředitel odpovídá ministrovi za činnost Vězeňské služby."

2. V § 1 se doplňují odstavce 3 až 5, které znějí:

"(3) Vězeňská služba je správním úřadem a účetní jednotkou.1)

(4) Organizačními jednotkami Vězeňské služby jsou generální ředitelství, vazební věznice, věznice a Institut vzdělávání. Generální ředitelství zabezpečuje plnění společných úkolů ostatních organizačních jednotek, které metodicky řídí a kontroluje. V čele vazebních věznic, věznic a Institutu vzdělávání jsou ředitelé, které jmenuje a odvolává generální ředitel.

(5) Vězeňská služba působí na území České republiky, nestanoví-li zvláštní právní předpis nebo vyhlášená mezinárodní smlouva, k jejíž ratifikaci dal Parlament souhlas a již je Česká republika vázána, jinak."

3. § 2 a 3 včetně nadpisů a poznámek pod čarou č. 2) a 3) znějí:

"§ 2

Úkoly Vězeňské služby

(1) Vězeňská služba

a) spravuje a střeží vazební věznice a věznice a odpovídá za dodržování zákonem stanovených podmínek výkonu vazby a výkonu trestu odnětí svobody,

b) střeží, předvádí a eskortuje osoby ve výkonu vazby a ve výkonu trestu odnětí svobody,

c) prostřednictvím programů zacházení soustavně působí na osoby ve výkonu trestu odnětí svobody a obdobně i na některé skupiny osob ve výkonu vazby s cílem vytvořit předpoklady pro jejich řádný způsob života po propuštění,

d) provádí výzkum v oboru penologie a využívá jeho výsledky a vědecké poznatky při výkonu vazby a při výkonu trestu odnětí svobody,

e) zajišťuje pořádek a bezpečnost v budovách soudů, státních zastupitelství a ministerstva a v jiných místech jejich činnosti a v rozsahu stanoveném tímto zákonem zajišťuje pořádek a bezpečnost při výkonu pravomoci soudů a státních zastupitelství,

f) vytváří podmínky pro pracovní a jinou účelnou činnost osob ve výkonu vazby a ve výkonu trestu

odnětí svobody,

g) provozuje hospodářskou činnost za účelem zaměstnávání osob ve výkonu trestu odnětí svobody, případně i osob ve výkonu vazby,

h) vede evidenci osob ve výkonu vazby a ve výkonu trestu odnětí svobody na území České republiky,

i) plní úkoly, které pro ni vyplývají z vyhlášených mezinárodních smluv, k jejichž ratifikaci dal Parlament souhlas a jimiž je Česká republika vázána,

j) zabezpečuje vzdělávání příslušníků Vězeňské služby (dále jen "příslušníci") a občanských zaměstnanců Vězeňské služby, které provádí Institut vzdělávání, a vzdělávání osob ve výkonu vazby a ve výkonu trestu odnětí svobody, které provádí Střední odborné učiliště, učiliště a odborné učiliště Vězeňské služby,

k) poskytuje zdravotní péči osobám ve výkonu vazby, osobám ve výkonu trestu odnětí svobody, příslušníkům a občanským zaměstnancům Vězeňské služby; v případě potřeby zabezpečuje specializovanou zdravotní péči v mimovězeňských zdravotnických zařízeních,

l) prošetřuje vlastními pověřenými orgány 2) (dále jen "pověřené orgány Vězeňské služby") trestnou činnost příslušníků; ve spolupráci s Policií České republiky se podílí na předcházení a odhalování trestné činnosti osob ve výkonu vazby a ve výkonu trestu odnětí svobody.

(2) Vězeňská služba plní i další úkoly podle zvláštních právních předpisů. 3)

Organizace a řízení Vězeňské služby

§ 3

(1) Úkoly stanovené v § 2 zajišťují ve Vězeňské službě vězeňská stráž, justiční stráž, správní služba, Institut vzdělávání a pověřené orgány Vězeňské služby.

(2) Vězeňská stráž střeží, předvádí a eskortuje osoby ve výkonu vazby a ve výkonu trestu odnětí svobody, střeží vazební věznice, věznice, a je-li podle odstavce 5 povolána k plnění úkolů justiční stráž, střeží budovy soudů, státních zastupitelství a ministerstva. Při této činnosti zajišťuje stanovený pořádek a kázeň.

(3) Justiční stráž zajišťuje pořádek a bezpečnost v budovách soudů, státních zastupitelství a ministerstva a v jiných místech jejich činnosti. Je-li justiční stráž dočasně povolána k plnění úkolů vězeňské stráže, střeží vazební věznice a věznice, předvádí a eskortuje osoby ve výkonu vazby a ve výkonu trestu odnětí svobody. Při této činnosti zajišťuje stanovený pořádek a kázeň.

(4) Příslušníci zařazení ve vězeňské strážnici mohou být dočasně povoláni k plnění úkolů justiční strážnice jen v mimořádných případech, zejména nemůže-li justiční stráž vlastními prostředky zajistit výkon služby, a to pouze se souhlasem generálního ředitele.

(5) Příslušníci zařazení v justiční strážnici mohou být dočasně povoláni k plnění úkolů vězeňské strážnice v místech výkonu vazby nebo výkonu trestu odnětí svobody jen v mimořádných případech, nemůže-li vězeňská stráž zajistit vlastními prostředky pořádek a bezpečnost v těchto místech, a to pouze se souhlasem generálního ředitele.

(6) Správní služba rozhoduje ve správním řízení podle zvláštních právních předpisů a zabezpečuje organizační, ekonomickou, vzdělávací, výchovnou, zdravotnickou a další odbornou činnost.

(7) Příslušníci zařazení do správní služby mohou být rozhodnutím ředitele věznice dočasně pověřeni plněním úkolů vězeňské strážnice, pokud vězeňská stráž jí svěřené úkoly nemůže vlastními silami plnit.

(8) Pověřené orgány Vězeňské služby mají postavení policejního orgánu v řízení o trestných činech příslušníků; 2) náleží jim též oprávnění používat podpůrné operativně pátrací prostředky podle tohoto zákona.

2) § 12 odst. 2 trestního řádu.

3) Například § 16 a 20 zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, § 15 zákona č. 293/1993 Sb., o výkonu vazby, ve znění pozdějších předpisů, § 63 zákona č. 186/1992 Sb., o služebním poměru příslušníků Policie České republiky, ve znění pozdějších předpisů, § 9 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů."

4. § 3a se zrušuje.

5. V § 4 se odstavec 1 zrušuje a zároveň se zrušuje označení odstavce 2.

6. V § 4 se slovo "článků" nahrazuje slovem "jednotek".

7. Za § 4a se vkládá nový § 4b, který zní:

"§ 4b

Ministerstvo provádí kontrolu dodržování právních předpisů a vnitřních předpisů upravujících povinnosti příslušníků a občanských zaměstnanců Vězeňské služby při zacházení s obviněnými a odsouzenými."

8. V § 6 odst. 3 se na konci textu písmene b) doplňují slova " ; před výzvou použije příslušník slova "jménem zákona" ".

9. V § 8 se na konci odstavce 2 doplňuje věta "Ústním prohlášením "Vězeňská služba" prokazuje příslušník svoji příslušnost ve výjimečných případech, kdy okolnosti služebního zákroku neumožňují prokázat příslušnost stanoveným způsobem."

10. V § 8 se doplňuje odstavec 3, který zní:

"(3) Ministerstvo stanoví vyhláškou podrobnosti o prokazování příslušnosti k Vězeňské službě."

11. V § 11 se na konci odstavce 2 doplňuje věta "Odběr krve provádí na žádost příslušníka pouze lékař nebo odborně způsobilý zdravotnický pracovník."

12. V poznámce pod čarou č. 5) se slova "§ 20 odst. 3 a § 21c zákona č. 59/1965 Sb., ve znění pozdějších předpisů" nahrazují slovy "§ 48 a 50 zákona č. 169/1999 Sb."

13. V § 13 odstavec 2 zní:

"(2) Příslušník uvedený v odstavci 1 je oprávněn zjišťovat totožnost osob a zakročít proti osobám, které se zdržují v bezprostřední blízkosti střežených objektů, pokud

a) je důvodná obava, že tyto osoby naruší výkon vazby nebo výkon trestu odnětí svobody nebo ohrozí bezpečnost střeženého objektu, nebo

b) se tyto osoby chovají způsobem, který narušuje výkon vazby nebo výkon trestu odnětí svobody nebo ohrožuje bezpečnost střežených objektů."

14. § 15 a 16 včetně nadpisů a poznámky pod čarou č. 5a) znějí:

"§ 15

Pronásledování a pátrání po prchajících osobách

Příslušník je povinen, pokud mu v tom nebrání jiné důležité okolnosti, bezprostředně pronásledovat osobu prchající z výkonu vazby nebo výkonu trestu odnětí svobody a činit nezbytná a neodkladná opatření k jejímu zadržení. O prchající osobě Vězeňská služba neprodleně vyrozumí Policii České republiky.

Operativně pátrací prostředky, podpůrné operativně pátrací prostředky a podmínky jejich používání

§ 16

Operativně pátrací prostředky a podpůrné operativně pátrací prostředky používají v objektech Vězeňské služby na žádost ministra nebo s jeho souhlasem orgány k tomu oprávněné podle zvláštních právních předpisů. 5a)

5a) § 158b trestního řádu.
§ 23a zákona č. 283/1991 Sb."

15. Za § 16 se vkládají nové § 16a až 16c, které znějí:

"§ 16a

Pověřené orgány Vězeňské služby používají podpůrné operativně pátrací prostředky za podmínek stanovených tímto zákonem v objektech Vězeňské služby k předcházení a odhalování trestné činnosti.

§ 16b

(1) Pro účely tohoto zákona se podpůrnými operativně pátracími prostředky rozumí

- a) zabezpečovací technika,
- b) zvláštní finanční prostředky.

(2) Zabezpečovací technikou se rozumí technické prostředky, zařízení a jejich soubory používané za účelem předcházení nebo zamezení ohrožení života a zdraví osob nebo k zabezpečení ochrany majetku a vyhledávání radiotelekomunikační techniky v objektech vazebních věznic a věznic a zabránění nedovolené komunikace osob ve výkonu vazby a ve výkonu trestu odnětí svobody. Použitím zabezpečovací techniky nesmí být zasahováno do ústavně zaručených práv a svobod.

(3) Zvláštními finančními prostředky se rozumí vyčleněné finanční prostředky, které jsou využívány k úhradě některých výdajů v souvislosti s použitím zabezpečovací techniky. Musí být s nimi nakládáno hospodárně a v souladu s jejich účelem. Na nakládání se zvláštními finančními prostředky se nevztahují zvláštní právní předpisy upravující hospodaření s peněžními prostředky státu.

§ 16c

Operativně pátrací prostředky a podpůrné operativně pátrací prostředky mohou být použity jen v souladu s účelem výkonu vazby a výkonu trestu odnětí svobody a nesmí omezovat práva jiných osob, zejména osob ve výkonu vazby a ve výkonu trestu odnětí svobody, nad míru nezbytně nutnou. Nesmí být použity při styku mezi osobou ve výkonu vazby nebo ve výkonu trestu odnětí svobody a jejím obhájcem."

16. V § 17 odst. 2 se za písmeno i) vkládá nové písmeno j), které zní:

"j) expanzní zbraně,".

Dosavadní písmena j) až l) se označují jako písmena k) až m).

17. V § 17 odst. 5 se věta první nahrazuje větou "Je-li vzhledem k předchozímu chování obviněného nebo odsouzeného důvodná obava, že by se mohl chovat násilným způsobem, lze při jeho předvádění použít donucovací prostředky uvedené v odstavci 2 písm. b), c) nebo e) i bez splnění podmínek stanovených v odstavci 1."

18. V § 18 se za odstavec 2 vkládá nový odstavec 3, který zní:

"(3) Před použitím střelné zbraně v případech uvedených v odstavci 1 písm. a) až d) je příslušník povinen vyzvat osobu, proti které zakročuje, aby upustila od protiprávního jednání, s výstrahou, že bude použito střelné zbraně. Od výzvy s výstrahou může příslušník upustit pouze v případě, že je ohrožen jeho život nebo zdraví anebo život nebo zdraví jiné osoby a zákrok nesnese odkladu."

Dosavadní odstavec 3 se označuje jako odstavec 4.

19. V § 20 se na konci odstavce 3 doplňují slova "a 5".

20. V § 21 větě první se slova "příslušný nadřízený" nahrazují slovy "velitel zákroku".

21. V § 22 odst. 3 se slova "se justiční stráž řídí" nahrazují slovy "je justiční stráž podřízena příslušnému řediteli vazební věznice nebo věznice a řídí se".

22. V § 22 odst. 4 se na konci písmene c) čárka nahrazuje tečkou a písmeno d) se zrušuje.

23. V § 22 se na konci odstavce 5 tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno d), které zní:

"d) poskytuje doprovod zaměstnancům soudu a státního zastupitelství a poskytuje jim ochranu při jejich úkonech prováděných mimo budovu soudu nebo státního zastupitelství."

24. V § 22 se za odstavec 6 vkládá nový odstavec 7, který zní:

"(7) Justiční stráž poskytuje v budovách soudů, státních zastupitelství nebo v jiných místech činnosti soudů nebo státních zastupitelství podle pokynů předsedy senátu nebo vedoucího státního zástupce ochranu svědkům, jejichž totožnost a podoba má být utajena."

Dosavadní odstavec 7 se označuje jako odstavec 8.

25. V § 23 odst. 5 se slova "nebo příslušníkem" zrušují a slovo "jejich" se nahrazuje slovem "jejích".

26. V § 23 se na konci odstavce 5 doplňují slova "nebo si škodu úmyslně způsobila sama".

27. Za § 24 se vkládají nové § 24a a 24b, které včetně poznámky pod čarou č. 6c) znějí:

"§ 24a

(1) Příslušníci mohou být povoláni vládou k plnění úkolů služby pořádkové policie anebo ochranné služby Policie České republiky, pokud síly a prostředky Policie České republiky nebudou dostatečné k zajištění vnitřního pořádku a bezpečnosti, a to na dobu nezbytně nutnou.

(2) Příslušníci při plnění úkolů podle odstavce 1 mají oprávnění a povinnosti jako příslušníci Policie České republiky podle zvláštního právního předpisu. 6c)

§ 24b

(1) Vězeňská služba užívá zvláštní barevné provedení a označení služebních vozidel.

(2) Způsob vnějšího označení příslušníků, zvláštní barevné provedení a označení služebních vozidel ve Vězeňské službě upraví ministerstvo vyhláškou.

6c) Zákon č. 283/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů."

28. Za § 24b se vkládá nový § 24c, který včetně poznámky pod čarou č. 6d) zní:

"§ 24c

(1) Generální ředitel a jeho náměstek mají nárok na užívání služebního vozidla k výkonu funkce nebo v souvislosti s ní a k zajištění jejich okamžité dosažitelnosti.

(2) Generální ředitel může ředitelům vazebních věznic nebo věznic povolit použití služebního vozidla k cestě z místa trvalého nebo jiného pobytu do služby a zpět v souvislosti s plněním povinností v krizových štábech, bezpečnostních radách, při nařízené služební pohotovosti, při službě konané nad základní dobu služby v kalendářním týdnu, při návratu ze služební cesty mimo dobu služby a v dalších případech, kdy to vyžaduje důležitý zájem služby.

(3) Generální ředitel může povolit použití služebního vozidla příslušníkovi nebo občanskému zaměstnanci Vězeňské služby k cestě z místa jeho trvalého nebo jiného pobytu a zpět, vyžaduje-li to řešení krizových situací. 6d)

6d) § 2 zákona č. 240/2000 Sb."

29. V § 25 odstavec 3 zní:

"(3) Ustanovení § 5, § 6 odst. 1 a 2, § 8, § 9 odst. 1, § 11 odst. 1, § 12 odst. 1, § 14 a 23 se obdobně užití i na občanské zaměstnance Vězeňské služby. Jejich pracovní vztahy se řídí zákoníkem práce, pokud se neřídí zvláštním právním předpisem.7a)".

ČÁST DRUHÁ

Změna zákona o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů

Čl.II

Zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, ve znění zákona č. 60/2001 Sb., zákona č. 478/2001 Sb., zákona č. 62/2002 Sb., zákona č. 311/2002 Sb. a zákona č. 320/2002 Sb., se mění takto:

1. V § 10 odstavec 2 včetně poznámek pod čarou č. 12) až 14c) zní:

"(2) Provozovatel vozidla je povinen zajistit, aby barevné provedení a označení vozidla nebylo zaměnitelné se zvláštním barevným provedením vozidel Vojenské policie podle zvláštního právního předpisu, 12) policie podle zvláštního právního předpisu, 13) celní správy podle zvláštního právního předpisu, 14) obecní policie podle zvláštního právního předpisu, 14a) Vězeňské služby České republiky (dále jen "Vězeňská služba") podle zvláštního právního předpisu 14b) a vozidel jednotek požární ochrany podle zvláštního právního předpisu. 14c)

12) Vyhláška č. 58/1996 Sb., kterou se stanoví zevní označení a služební průkaz vojenského policisty a barevné provedení a označení dopravních prostředků Vojenské policie.

13) Vyhláška č. 25/1998 Sb., o vnějším označení policie a prokazování příslušnosti k policii, ve znění vyhlášky č. 246/2002 Sb.

14) Vyhláška č. 197/2001 Sb., o způsobu vnějšího označení a odznamenání celní správy, vzorech služebních stejnokrojů a zvláštním barevném provedení a označení služebních vozidel celní správy, ve znění vyhlášky č. 246/2002 Sb.

14a) Vyhláška č. 88/1996 Sb., kterou se provádí zákon o obecní policii.

14b) § 24b zákona č. 555/1992 Sb., o Vězeňské službě a justiční strážní České republiky, ve znění zákona č. 436/2003 Sb.

14c) Vyhláška č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany."

2. V § 41 odst. 2 písm. b) se slova "České republiky" zrušují.

ČÁST TŘETÍ

zrušena

Čl. III
zrušen

ČÁST ČTVRTÁ

zrušena

Čl. IV
zrušen

ČÁST PÁTÁ

Změna zákona č. 310/2002 Sb.

Čl. V

V čl. IX zákona č. 310/2002 Sb., kterým se mění zákon č. 148/1998 Sb., o ochraně utajovaných skutečností a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 18/1997 Sb., o mírovém využití jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon) a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 38/1994 Sb., o zahraničním obchodu s vojenským materiálem a o doplnění zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 42/1992 Sb., o úpravě majetkových vztahů a vypořádání majetkových nároků v družstvech, ve znění pozdějších předpisů, se věta druhá zrušuje.

ČÁST ŠESTÁ

zrušena

Čl. VI
zrušen

ČÁST SEDMÁ

Účinnost

Čl. VII

Tento zákon nabývá účinnosti prvním dnem kalendářního měsíce následujícího po dni jeho vyhlášení, s výjimkou částí páté a šesté, které nabývají účinnosti dnem vyhlášení.

Zaorálek v. r.

Klaus v. r.

Špidla v. r.